

IBRANAWU

Wotiya Ibranawu Isaa jaanadero

ruwudəgənadə

Badiduram

Wundu kitawu Ibranawuya ruwujo bi saa fi ngawo karmo-a karmolan cidu-a Isayen tia ruwujənadə noniyende, amma ti kam duwon mana Isaya am Isa kəlanjua fanjanayen cəmowonadəro noniyena. Bare yaudiya Isaa gawu kambərsenjan casambarənniro, ruwudumadə wotiya adəa ruwuje tayiro Isa Almasiwudə Ala ye, adamgəna ye nangaro, ti runju naptu solomaye katte Ala-a adamgəna-ayen cədi yeno. Koro Isa jiri fin yaye malaiyawa so, nawiya samma soa ngalworo fəleduro, karwunjaro duno cakke tayiro kambərselan dasaa, wuraja, kalkallo walja yeno.

Akko nashawa curo wotiya adəyen dasaanadə:

Alaye Tadanjuyen mana njəddo (1.1-4.13)

Isama rıman kura martawaa wo (4.14-10.18)

Səmo kasta-a karwuro duno njo-a (10.19-13.19)

Lewa daryeye (13.20-25)

**Wotiya Ibranawu Isaa
jaanadero ruwudəgənadə**

**ALAYE TADANJUYEN MANA
NJƏDDO**

¹ Kuren Ala gənagəniro jiri gadegaden ci nawayayen kaariyandero mana cəddəna,

² amma jaman daryeye adən andiro Tadanjuyen mana seddo. Tia warasama awo sammayero kido, koro tiyen duniaa alakkeno.

³ Ti Tadadə yiyildu daraja Alaye, tima camuno kalkal naptunjuyedə wo, koro dunia ngasoa kənduwo mananjuyen roji. Ngawo adamgənaa biwuwalan tayirro kalakcənayen, samen kəmboram Martawamayen napkeno.

Tadadə malaiyawaro kura wo

⁴ Kaalanju nantadaye warasajənadə cu malaiyawayero ngalwodə gai, tima tayiro kura wo.

⁵ Malaiyawaye finja gəle Alaye ngalte tiro: «Ni Tadani, ku Bawanəmbo walləkkəna,»[†] cəne wuljuwo, bi kəlanjun: «Wudə Bawanjuro walləkki, ti ye Tadaniro walji,»[†] cəne wuljo?

⁶ Koro walde sa karunju duniaro cuwuditən tiye: «Malaiyawa samma tiro ambəccaa!»[†]

⁷ Koro kəla malaiyawadəyen tiye: «Malaiyawanju ruhuwaro cədi, kidawunju yea təlam kannuyero cədi,»[†]

⁸ amma kəla Tadadəyen tiye: «Ala, kurisnəm kərmayıye sawisoro dəgai, koro kanəm kərmayıyedə tima nanjire wo.

⁹ Nanjire raamma, jirenambu wanəmma. Adəma nangaro Ala Alanəmdə nia kəndawu karwukəjiyen amanəmbea kojənarо samngeno.»^{†*}

[†] **1:5 1.5** Jaw 2.7   [†] **1:5 1.5** 2Sam 7.14   [†] **1:6 1.6** SK 32.43

[†] **1:7 1.7** Jaw 104.4   [†] **1:9 1.8-9** Jaw 45.6-7   * **1:9 1.9** kəndawu karwukəjiyen samngeno - Jamannjan kamba kərenəme mairo galaduro, kəndawu jaitunne kəlanjuro fijagane samgeyera.

¹⁰ Koro tiye: «Nidə, Kəmande, badiduramnin fərdü duniaye gənayem, koro samedə ye kida mukkonəmbe.

¹¹ Tayidə sidagai, amma nidə dəgami. Tayi samma kajəmu gai dinjai,

¹² barmus gai tayia kərinəmi, gəmaje gai faldai, amma nidə faldəmbaworo dəgami, koro kawunəm ye dajiwawo.»[†]

¹³ Koro malaiyawaye finja gəle Alaye ngalte tiro: «Namme kəmborammilan duwon, kəladowanəmba si gənaduramməmbo dikki!»[†] cəne wuljuwo?

¹⁴ Tayi samma wolodiya ruhuye am duwon njəkkawo warasajaidəro kida njəddoro juwaada, gəna?

2

Njəkkawo kura

¹ Adə nangaro awo fanniyenaro ngəlaro han-

gal gənaniyo, bare sərniyendero.

² To, mana malaiyawayen wuldənadə kibbu yedə, koro biwu so, ganambu so samma wowom-

nja jussənadəa kəlanjaro gərjaana yedə,

³ andi njəkkawo kuradəa waniyea, ndayin gəle kadiye? Njəkkawo adə, Kəmadə burwon tia ma-

wojəna, am fanjanadə ye andiro tabbansaana,

⁴ koro Ala kəlanju ye alama so, awo ajabba so, kənduwo jiri jiri so, kənjowa Ruhunjuye rawonjun dagardəna soyen tia shedajəna.

Fuwuma njəkkawo kura adəye

---

† **1:12 1.10-12** Jaw 102.25-27   † **1:13 1.13** Jaw 110.1

5 Leira kəlanjun mananiyedə, cidiya si malaiyawayero gəni Ala tia kekko,

6 amma kam laaye na laan shedaje: «Awi kam duwon tia tangəmidə bi tada kambe tiro kiskəmidə?

7 Tia sa ganaro cidiya malaiyawayero kisagəm, tiro ariawu daraja-a martawa-ayea yakkəme

8 awo sammaa cidiya sinjuyero kekkəm.»[†]
Awo sammaa cidiyanjuro njakkodə, Ala awo cidiyanjuro cakkəna falmaa koljənni. Kərmadə awo sammaa cidiyanjun koro yaye ruiyewawo,

9 amma Isaa ruiye, kam duwon sa ganaro cidiya malaiyawayero cəsaanadə. Bone kar moye cana nangaro Ala tiro ariawu daraja-a martawa-ayea cakkəna. Ngainin karmonjudə, ser Alayen am samma nangaro nuna.

10 Ala duwon awo samma ti nangaro ye, tiyen ye dəganadə, tadawa kadaa* darajaro kudoro, fuwuma njəkkawonjayedə bone njalan kalkalloy dionjudə jussəna.

11 Awoa ti tayirro kalakcidə-a tayi tayirro waljaidə-a samma Bawanja tilo. Adəma nangaro tayia kəramiyalan bowoduro nangujənni,

12 tiye: «Cunəm kəramiyaniro wulgəkki, dawu jamayen nia njungorəkki,»[†]

13 koro: «Tiro təmani yakkəkki,»[†] koro walde: «Akkoni tadawa Ala sina-a rokko,»[†] yeno.

14 Tadawadə tiyi-a bu-aadə, Isa ye awo anilan nuwanjua. Ngainin karmonjuen ti duwon

[†] **2:8 2.6-8** Jaw 8.4-6   * **2:10 2.10** *tadawa kada* - Am duwon Isa Almasiwuyen tadawa Alayero waljanadə.   [†] **2:12 2.12** Jaw 22.22

[†] **2:13 2.13** Ish 8.17   [†] **2:13 2.13** Ish 8.18

kenduwo karmoye cedana wotte Yiwulisde yea baworo cede

¹⁵ am duwon ridu karmoye nangaro kendegainja samman nankarean dasaanadə yero nankam kelaye cina.

¹⁶ Awoa tabbatto malaiyawaa gəni, kaduwu Nawi Ibrahimbea banajiyi.

¹⁷ Adəma nangaro dole jiri fin yaye keramiyanjudə-a camunno walji, curo kida Alayen riman kura kanjimarima ye, amanna yero waljo, biwuwa jamadəye cinjoro.

¹⁸ Ti kelanju jaraptene bone canadə, nanjun kenduwo tayi jaraptaidəa banaduwuye mbeji.

3

Isadə Nawi Musaro kura wo

¹ Adə nangaro, keramiya muminna, nayi bowodu sameyen nuwandoadə, Isaa wunowo, tima kengayam-a riman kura-a njasaraindeyedə wo.

² Nawi Musa curo jama Alaye sammayen amannadə gai, Isa ye ti duwon tia galajənadəro amanna.

³ Fado tandoma fadodəa darajan kojənadə gai, Isa ye Nawi Musaa darajan koduye martawan-jua.

⁴ Awoa fado fi yaya kam cedandəna mbeji, amma ti awo sammāa cedandənamadə, tima Ala wo.

⁵ To, Nawi Musadə Alaye wolodi, curo jamanju sammayen amannaro walje naptu shedama awo fuwun wuldidəye kido,

6 amma Almasiwudə Alaye Tada, kəla jaman-juyen amanna, koro karwukibbande-a fərdु təmandeye-aa roniyea, andima jamanjudə wo.

Tustu laa jama Alaye

7 Adə nangaro, Ruhu Alaye wuljənadə gai: «Ku kowonju fannuwia,

8 bare karwundo janguwwi, jiri turudən yim jaraptuyea karaan cadənadə gai,

9 na duwon kaariyando saa fidewuro kəndoni carunason wua rijamsane jaramsanadə.

10 Adə nangaro am jaman tiloa todəro gərgagəkke wuye: “Kullum karwunjan faccagai, jawalnidəa nojanni.”

11 Daji gərgadunin kansi bukke: “Tustunidəro ngasayiwawo!” yekko.»[†]

12 Kəramiya, hangal gənanowo bare kamndo laa karwu diwi-a kambərsenambu-aaro walje Ala Kəndəgaimaa koljənni.

13 Yim tiro ku canison kattendon dunoadənowo, bare jamba biwuye wundundomaa cakke karwunju jakcənniro.

14 Təmande burwoyedəa har njerorambo ngəlaro roniyenaa, na Almasiwuyen nuwande.

15 Wuldənadə gai: «Ku kowonju fannuwia, bare karwundo janguwwi, jiri turudən cadənadə gai.»[†]

16 Wunduso kowonju fanjanason turu keto? Tayi mukko Nawi Musayen Masarlan caluwuna samma, gəna?

---

† 3:11 3.7-11 Jaw 95.7-11 † 3:15 3.15 Jaw 95.7-8

17 Wundusoro Ala saa fidewuro gərgajəgənadə? Tayi biwu cade kaminnja karaan casurənadə, gəna?

18 Koro tayi ganambu cadəna gənia, wundusoro Ala tayi tustunjuro ngasayiwaworo kansi jəbbunadə?

19 To, kambərsenambudəro rakcane ngasaanniro ruiyena.

4

1 Adə nangaro, kua yaye wadu tustunjuro ngawoye mbejidə, hangal gənaniyo bare kamndo laa tia fuccənniro.

2 Awoa kawuri kəjidəa tayiro wuljaanadə gai, andi yero wulsaana, amma mana kawuridəye tayiro faidajəgənni, tayidə kambərselan am fanjanadəro kəldaganni nangaro.

3 Andi kasaddiyenadə tustudəro ngayiye, kəlanjun wuljənadə gai: «Gərgadunin kansi bukke: “Tustunidəro ngasayiwawo!” yekko.»[†] Adəson, kidawanju kawu dunia alaktənaman ceserəna.

4 Kitawuye na laan kəla kawu tulurdəyen ngai wuljəna: «Kawu tulurredən Ala kidanju samman tuskeno.»[†]

5 Koro walde na adə yen: «Tustunidəro ngasayiwawo!»[†] cənna.

6 Adə nangaro, am laaye tustudəro ngawo gapcənadə, koro am burwon tayiro kawuri kəji wuljaanadə ganambu nangaro tustudəro ngasaannidə,

---

[†] **4:3 4.3** Jaw 95.11   [†] **4:4 4.4** Bad 2.2   [†] **4:5 4.5** Jaw 95.11

⁷ jauro tussənaye ngawon Ala koro walde kawu laa tiro ku cani dabbarje ci Nawi Daudayen tiye: «Ku kowonju fannuwia, bare karwundo janguwwi,»[†] cənna, calan wulliyenadə gai.

⁸ Ca Yoshuwa tayiro tustu cinaa, ngawon Ala mana kəla kawu gadeyen cədənni.

⁹ Adə nangaro jama Alayero yim tustuye gapcəna mbeji.

¹⁰ Kam tustudəro ngaanadə, Ala kidanjun tussənadə gai, ti ye kidanjun tussəna.

¹¹ Adə nangaro tustu adəro ngaworo kowori diyo, bare wunduma ganambu kaanja-a camun nangaro yessənni.

¹² Nonowo, mana Alayedə roa ye, faidaa ye, kashagar təlam yindia fi yayero timia wo, tidə ro-a ruhu-a koro ndəwu-a buri-a yaktama, koro təma-a nia-a karwuye sharama.

¹³ Alau fima fuwu Alayen gəraada bawo, amma awiso farakko kaada curui, ti duwon andia kəndonde sammaro saworidə.

ISAMA RIMAN KURA MARTAWAA WO

¹⁴ Adə nangaro, rıman kura martawaa sameyen reje kojənaa taiyenadə, wotte Isa Tada Alayedə, njasaraindedəa roniyo!

¹⁵ Awoa rıman kura nanlawunden rakce andia njunosaiwawo gəni taiye, ai, jırı fin yaye andi gai jaraptəna, amma biwu cədənni.

¹⁶ To, kuris Ala Sermayedəa ridu bawoaro karənniyo, kanjimarı ye fandiyo, ser sa jəktuyen bana kudoma ye moyiyo.

[†] **4:7 4.7** Jaw 95.7-8

5

¹ Riman kura fi yaye dawu amben kereyadadə jama nangaro kela awowa Alayen galaada, sadaa so, bu fida biwuwa nangaro so cədi.

² Koro rakce nodunambuwu-a am jawallan caluwuna-aro kissiyi, ti kəlanju nanlawun dəganadəro.

³ Adə nangaro, biwuwa jamayero bu fida cədidiə gai, kaanju yero dio tiro wajipcəgəna.

⁴ Wunduma kəlanjuro daraja adəa ngojiyi-wawo, sai Ala tia bowojiya, Nawi Harunaa bowojənadə gai.

⁵ Jiri adəgainin Almasiwudə daraja riman kuraro walduye kəlanjuro ngojəgənni, amma ti duwon tiro: «Ni Tadani, ku Bawanəmbo walləkkəna,»[†] cənnadə

⁶ na gaden tiro: «Ni riman har abadaro, kaala Malkisadakayen,»[†] wuljəna.

⁷ Naptunju duniayen Isa kowo dunoa-a simaloaa moduwalan ti duwon nanjun kənduwo tia karmolan njəkkawoyeadəa lowoji, koro nanmuminnjudəro Ala tia fangeno.

⁸ Ti Tada Alaye yaye, bone njanjuyen ga kiro.

⁹ Naptu kalkaldəa nayeyenniya, am tia jaana sammaro fərdü njəkkawo sawisoyerō walyeno,

¹⁰ koro Ala tia riman kuraro kaala Malkisadakayen galayeno.

Səmo kasta kəla jawal kolduyen

¹¹ Kəla adəyen awo wulduye ngəwu taiyena, amma bayindunjudə jau, nayidə fanduro lusurro walluwwadəro.

[†] 5:5 5.5 Jaw 2.7   [†] 5:6 5.6 Jaw 110.4

¹² Tussëna malëmbaro waldu nayiro wajimn-jaanason, nayiro alamdu budu mana Alayedëa nangadembo njikkëralan mëradundoa. Këmbo kibbulan gëni, kiamlan mëradundoa.

¹³ Wundu duwon kiamlan dëganadë mana nanjireye asujiwawo, ti tadaana nangaro.

¹⁴ Amma këmbo kibbudë am wurajanaye, tayi duwon hangalnjan kullum faidadane halnja awo ngëla-a diwi-a gayirduro alamgadadë.

6

¹ Adë nangaro, alamdu burwoye Almasi-wuyedëa kolliyo, këla awo kalkaldëyen fuwuro leniyo. Bare koro yaye fërdü gënaniye kida karmo kudomaa wanëme tëmdü so, Alaa mërsadu so,

² alamdu këla kasala-a mukko gënaduwu-a karmolan cidu-a wowom sawisoye-ayen këlan mana diyende.

³ Alaye cëdia, fuwu buiye.

⁴ Awoa am këlanja fërëmde kënjo sameye casambe Ruhu Alayen nuwa cawande

⁵ mana Alaye so, kënduwo dunia fuwuye soa këjìro casambëna duwon

⁶ jawallan caluwunadë, waldëme tayia tëmduro kalaktuwudë yojiwawo, dalilnjudë koro yaye Tada Alayedëa këskaro jajagane farakko tia nanguro casakki nangaro.

⁷ Awoa cidi duwon ingi ngëwuro tilan cudure cane nema barewunjudëro faidaa cakkidë barga Alaye cuwandi,

⁸ amma kariyi so, kajai so cakkia, faidanju bawo, baskuduro dabbargada, koro daryer-amnin kannu cattai.

⁹ Kèrawowunde, ngai wulliye yaye, kèlandon awowa ngalwo mbejiro mërsaniyena, wotte awowa njèkkawoye.

¹⁰ Ala jirenambuma gèni, kèndondo so, kida muminnaro yidduve kèrawo cunjun fèlenuwwa ye, kua yaye fèlenuwi ye soa ngessiwawo.

¹¹ Koro tèmando har njerorambo tabbacciyyiro wundundo yaye kowori adëmaa cèdiya, rayiye.

¹² Bare lawuro walluwvi, amma tayi duwon kambèrse-a kanadi-ayen wadu Alaye warasa-jaidæa gaiwo.

Wadu tabbat Alaye

¹³ Sa Ala Nawi Ibrahimbo wadu ngojègènаден, wunduma tia kojèna kèlanjun kansi boye bwodero, kèlanjun kansi jèbbuwe:

¹⁴ «Tabbatto barga dëmnjègèkke kaduwunèm isangewugèkki,»[†] yeno.

¹⁵ Adègaima Nawi Ibrahim kanadin gurejènaye ngawon, awo Ala tiro waduro ngojègènада kiwando.

¹⁶ Awoa amso kèla awo tayia kojènayen kansi jawui, koro kansi tabbatdè kambiwunja sammaa baworo cèdi.

¹⁷ To, Ala nanfaldunambu nianjuyedæa warasawu wadudøyero cayemaa kojènaro fèleduwu kiraanniya, kansilan tia tabbatkeyeno.

¹⁸ Ngainin kèla awo yindi faldaiwawoyen, koro kèlanjan Ala tèmmaro kattuwu kamjiwawodæ,

---

† 6:14 6.14 Bad 22.17

andi duwon gəraduramdəro kasiye ngayiyenadə duno kura fandiye təma fuwundero cakkənadəa taiye!

¹⁹ Təma adəa sunu roye gai taiyena. Tidə tabbat ye, dunoa ye, koro ngawo juwadəyero ngayi.*

²⁰ Isa ye, ti duwon ūiman kura sawisoyerо kaala Malkisadakayen waljənadə, fuwunden leje andi nangaro nadəro ngaana.†

7

Kaala nanriman Malkisadakaye

¹ Malkisadaka adə, ti mai bərni Salambe ye, ūiman Ala Mai Samemaye ye, ti duwon Nawi Ibrahim maiyadəa kəriwun juwe waldidən tia kapciye tiro barga dəpciyi,

² koro Nawi Ibrahim tiro jakka awisoyea cinadə, burwon, maana cunjuye mai nanjireye, koro ti mai Salambe, maananju mai nanlewaye.

³ Tidə bawa, bi ya, bi kaariya cədanni, badiduram kawuye bi njeroram roye cədanni, amma Tada Alaye-a camunno waljəna, koro sawisoro ūiman dəgai.

⁴ To, nankura kam adəyedəa ruiwo, ti duwon kaarinde Nawi Ibrahim tiro jakka ganimadəye cinadə.

⁵ Kəla Attaurayen tayi kaduwu Lewiye kaala nanrimanne cawandənadə wada mukko jamayen jakka mowoye cadana. Jamadə Nawi

* **6:19 6.19** *ngawo juwadəyero ngayi* - Na jauro darajaa Ala dəgaidə. † **6:20 6.20** Jaw 110.4

Ibrahimben tasambəna, wotte kəramiyanja yaye, mukkonjan jakka camoyi.

⁶ Amma Malkisadaka ti duwon fərdunju tayilan bawodə mukko Nawi Ibrahimben jakka cəmoye ti waduwadəa cəmowonadəro barga dəpkeyeno.

⁷ Shekkuma bawo gana kurayen barga cuwandi.

⁸ Kuro laayen am nowu jakka camoyi, amma kuro gadeyen ti roaro shedajanadə jakka cəmoyi.

⁹ Koro ngai wulduro, Lewi jakka mowomadə Nawi Ibrahimben jakka biyajəna,

¹⁰ awoa sa Malkisadaka Nawi Ibrahimba kapcəgənayen, tidə koro yaye curo tiyi kaarinjuyen.

¹¹ To, jamadə kaala nanřiman Lewiyen Attauraa camowona, amma kalkallo waldu tilan isənni. Adə nangaro řiman gade kaala Nawi Harunayen gəni, kaala Malkisadakayen culuwilan məradua.

¹² Nanřimandə faldiya, dole wadadə ye faldi.

¹³ Awoa ti kəlanjun awo ani wuldənadə jiri Lewiye gəni, jiri gadeye, jiri duwon wundunjuma kida laya duwadurambe cədənnidə.

¹⁴ Tabbat Kəmande jiri Yahudayen kiluwo, koro Nawi Musa kəla řimanna jiri adəyen awima wuljənni.

¹⁵ Adə koro cayemaa kojənaro federo walji, řiman gade Malkisadaka-a camun fəlediyiya,

¹⁶ řiman duwon kəla ada kaan kaarinnen gəni, kəla kənduwo ro ceriwawoyen řimanno waljənadə.

17 Awoa shed a dəa kəlanjun cadi: «Ni የiman har abadaro, kaala Malkisadakayen.»[†]

18 Wada cayedə dunonambunju-a faidanambunju-a nangaro baworo waljəna,

19 awoa wədadə awimaa kalkallo kalakcənni, amma cujunjuro təma ngalwo mbeji, tiyen Alaa karənniye.

20 Koro awo adə kansi bawoalan gəni tədo. Awoa calan amso kansi bawoalan የimannaro waljana,

21 amma Isadə, Alaye tiro: «Kəmande kansi juwuna, koro təmdiawo: “Ni የiman har abadaro,”»[†] cène kansialan tia የimanno kido.

22 Kəla adəyen Isa aman ngalwodəa* tabbac-ciyyi.

23 Koro am ngəwu የimanno waljana, karmoye tayia kidanjan kolje dasayiwawo nangaro,

24 amma ti sawisoro dəgai nangaro, nanṛiman təmmaro faldiwawo cədana.

25 Adəmaro kənduwo am duwon tiyen Alaa karənjaidəa sawisoro njəkkawoye cədana, dalil-njudə ti sawi yaye tayiro moduwa njəddoro dəgai nangaro.

26 Riman kura jiri adə gai taiyeya, jussəna: mumin, biwubawoma, tayir, biwuwu-a faidana, samemaro kuruwunno sapcana.

27 Rimanna kura gade gai bu fida yimbi yaye diolan məradunju bawo, burwon biwuwa kəlanjuyero, daji biwuwa jamanjuyero. Adəa sa kəlanju bu fidaro cinadən tilo lonno kido.

---

† 7:17 7.17 Jaw 110.4   † 7:21 7.21 Jaw 110.4   * 7:22 7.22 aman ngalwo - Aman bərində.

28 Awoa wadadə am duno bawoa የiman kuraro galaji, amma wadu kansiye ngawo wadadəyen isənadə Tada har abadaro kalkallo waljənadəa galaji.

8

Isama የiman aman ngalwoye wo

1 Awo wulliye sammaye asuduram manandeyedə: የiman kura adə gai samen kemboram kuris kermayie Martawamayen napkadaa taiye,

2 wotte kidama na tayir leima jireye kam gəni, Kəmande kokcənadəye.

3 Awoa የiman kura fi yayea sadaa-a bu fidaa coro galajai, adə nangaro ti yero awo njoye fandodə wajipcəgəna.

4 Ca ti dunian kərgaa, təmmaro የimanno waljiwawo, የimanna kəla Attaurayen sadaa njowu mbeji nangaro.

5 Tayidə kidawu kaudi awowa samen dasaanaye. Ala sa Nawi Musa leimadəa cədandidən səmonju kassənadə gai: «Hangal gənane, awisoa kəla fasalnu kau kuruwun fəlenjəgəkkənadəyen tandə!»[†]

6 Amma kərma Isa soloma aman ngalwoye waduwa ngalwoyen tabbaccəgənadəyero waljənadə gai, kida tiro tinadə ye ngalwo.

7 Awoa ca aman burwoye* awima tilan maujəna baworo walyenoa, dalil aman kənyindiye laaa maduye bawo.

[†] **8:5 8.5** NL 25.40   * **8:7 8.7** aman burwoye - Aman cayedə.

⁸ Amma Ala jamanjuro ayau gənajiye: «Akko sa cede, jama Israyilaye-a jama Yahudaye-a aman bərin ndəmmiye,» yeno Kəmandeye,

⁹ «aman duwon kaariyanja-a yim tayia mukkoyen takke lardu Masarren tuluwukkənalan ndəmmiyenadə-a camun gəni. Kəla amanniyen dasaanni nangaro, wu ye tayiro kiskəkkəni,» yeno Kəmandeye.

¹⁰ «Akko aman ngawo yim aniyen jama Israyilaye-a ndəmmiyedə,» yeno Kəmandeye, «wadawani hangalnjaro yakkəkki, karwunja yen ruwunəkki. Alanjaro walləkki, tayi ye jamaniro waljai.

¹¹ Wunduma kamanjuro bi kəraminjuro “Kəmandea none!” cəne alamjiwawo, gananjan tamiya kuraro kudero tayi samma wua nosai nangaro.

¹² Jirenambunja njunonəkki, biwuwanja ye gadero tangəkkiwawo,»[†] yeno.

¹³ Aman bərin wuldunjudə, burwoyedəa dinaro kalakcəna. Koro awo duwon dina ye, sanju kojəna yedə, baworo waldunju karənjəna.

9

Na darajaa cidiye-a sameye-a

¹ Aman burwoyedən wadawa Alaro ambəttuwuye-a na darajaa cidiye-a mbeji.

² Awoa leima ketando, curo ngimnju burwoye tiro na darajaa canidəyen fatəladə-a tewurdə-a burodi sadaayedə-a mbeji.

---

† **8:12 8.8-12** Iri 31.31-34

³ Ngawo juwa kənyindiyedən ngim kənyindiye tiro na jauro darajaa cani mbeji,

⁴ nadən kaaji njakkoram dinarredə-a sanduwu amanne tiyinju samma dinarlan jakkadadə-a mbeji. Curo sanduwudəyen kalwo dinarre curon kəmbo tiro man^{*} canidə-a ka Nawi Harunaye fərə cakkənadə-a allowa amandəyedə-a mbeji,

⁵ samenju yen malaiyawa daraja Alaye na gərgadunju fastuyedəa kaudi fefedonjayan jakcái mbeji. Kərmadəro dama mana ani sammaa fal fallo bayinduye bawo.

⁶ Awo ani ngai dabbargadadə, ərimanna nasha burwoyedəro kllum ngasaye kidanja cadi,

⁷ amma nasha kənyindiyedəro əriman kura runju saan fallo ngayi, koro bu bawoa ngayiwawo, bu duwon kəlanju-a biwuwa jamaye nodunambunjən cadəna-a nangaro cuwudidə.

⁸ Ruhu Alaye ngainin sa leima burwoye kua yaye mbejidə, jawal na jauro darajaayedə koro yaye isanodənniro farakko fəleyeno.

⁹ Adə misal jaman kuyero, awoa sadaa-a bu fida-aa ərimanna cadidə rakcane karwu ambəttuwumayedəa kalkallo kalakcaiwawo.

¹⁰ Tayidə wadawa tiyiye, kəmbo-a kənja-a kasala jiri jiri-aa wujana, har awo samma bərinno waljiro gənaada.

¹¹ Amma Almasiwu feledəgəna, wotte əriman kura awo ngəla ngəla isanaye. Curo leima duwon mukkon gəni tədandəna, maananju alaktu adəye gəni, leima burwoyedəro kura-a tayir-a wodəyero koje

---

* **9:4 9.4 man** - Kəmbo samelan isənadə.

12 tilo lonno na jauro darajaadəro ngaye bu dal so, kënnna soyen gəni, bunjuyen merudu sawisoye kimowo.

13 Ai, bu dal so, dalo soye-a buwu kënnna karwudi wargadaye këla tayirnambuwuyen jəjərgadaa-a tiyi kambe tayir gənidəa tayiro kalakcairo walyenoa,

14 balle bu Almasiwuye, ti duwon Ruhu sawisojen awima waada bawoan Alaro kəlanju cinadə, karwundea kida karmo kudoman tulji, ngainin andi ye Ala Kəndəgaimaro kida yiddiye.

15 Adə nangaro Almasiwudəma soloma aman bərinne wo. Am bowowadadə wadu warasa sawisoyea cawandi, dalilnjudə karmonju tayia biwuwa duwon këla aman burwoyen cadənadəlan merujəna nangaro.

16 Lamar aman warasayedə, sai aman diomadə bawojənaro tabbattiyiya duwon,

17 aman warasayedə karmo bawoa, kənduwonju bawo, dalilnjudə aman diomadə ronjuamaa aman warasayedə dunonju bawo nangaro.

18 Adə nangaro aman burwoyedəma bu bawoan ndəptənni.

19 Nawi Musa, ngawo wada Attauraye fi yayea jama sammaro wuljəgənayen, bu kënnna so, dal soye ingi-a wulu kime-a kəska təngəri isop cani-an kundenno ngoje kitawu kəlanju-a jama samma-aro jəjərjiye

20 tayiro: «Bu adə aman duwon Ala nayiro ronoworo wulnjaanadəa tabbacciyyi,»[†] yeno.

[†] **9:20 9.20 NL 24.8**

²¹ Jiri adəgainin leimadə-a kalwowa ambəttuwuye samma-aro budəa jəjəryeyeno.

²² Kela Attaurayen awo ngəwua bulan tayirro kalakcai, koro bu fida bawoa, gawara bawo.

Bu fida Almasiwuye

²³ Adə nangaro, kaudi awowa samen dasaanayedəa bu fida anilan tayirro kalaktu wajipcənadə, dole awowa sameye kəlanjadə bu fida ania kojanalan tayirro waljai.

²⁴ Awoa Almasiwu na darajaa mukko kamben tədəna, wotte kaudi awo jireyero gəni, amma samedəmaro kərgawo, kərma fuwu Alayen andi nangaro fəleduworo.

²⁵ Koro samero ngawonjudə, kəlanjua ngəwuro bu fidaro njoro gəni kərgawo, jiri riman kura saa fi yaye bu kaanju gənian na darajaaro ngayidə gai.

²⁶ Adəgairo walyenoa, dole tən alaktu duni-ayen sai ngəwuro bone caiya, amma akko tilo lonno njeroram jamannen kəlanjua laya dionjulan biwudəa baworo dioro fəledəgəna.

²⁷ Jiri kam fallo nuiro kadargada, koro ngawo adəyen sai sharadə gai,

²⁸ ngainin Almasiwu ye kəlanjua biwu am ngəwuye ngoduro fallo cina, koro fuwun walde kənyindiyero biwu nangaro gəni, am tia gangadaaro gurejaidəro njəkkawo kudoro fəlediyi.

10

¹ Attauradə awo ngəla ngəla fuwun isaidəye camuno jireye gəni, kaudinja bas nangaro,

təmmaro rakce bu fidanju kullum saa fi yaye ca-didəyen am ambəttuwuro karənjaidəa kalkallo kalakciwawo.

² Adə gənia, ca ambəttuwuwudə tilo lonnin tayirro walyeraa, biwuwanja gadero takcannidə, bu fida ania dio koldəna, gəna?

³ Amma bu fida anin saa fi yaye taktu bi-wuwaye mbeji.

⁴ Awoa bu dalowa-a dalla-ayen biwuwa cindudə təmmaro yojiwawo.

⁵ Adə nangaro duniaro kəndenjun Almasiwuye Alaro: «Bu fida so, sadaa so raammi, amma wuro tiyi dabbarseyem.

⁶ Laya rəməssö wargada bi bu fida biwu nangaro karwunəm cəraanni.

⁷ Daji wuye: “Alani, akko rawonəm dioro kadikko, kitawulan kəlanin ruwuudadə gai,” yekko.»[†]

⁸ Tiye: «Bu fida so, sadaa so, laya wargada so, bu fida biwu nangaro so raammi bi ardinəmmi,» wuljənaye ngawon, wotte awo kəla Attaurayen tədidə,

⁹ koro walde: «Akko rawonəm dioro kadikko,» cənna. Awo kənyindiyedəa kokturo burwoyedəa cinji.

¹⁰ Koro rawo Alayen andi sadaa tiyi Isa Almasiwuyen tilo lonno tayirro walliyena.

¹¹ Riman fi yaye yim nguson daada kidanju bu fida təmmaro rakcane biwuwa cinqaiyawodəa cədiya cədi,

---

† **10:7 10.5-7** Jaw 40.6-8

¹² amma Almasiwudə, ngawo bu fida biwuwa nangaro tilo lonno har abadaro cədənayen, kəmboram Alayen napkeno,

¹³ koro kua adən fuwun kəladowanju si gənaduramnjuro cadiro gureji.

¹⁴ Awoa sadaa falnin am tayirro waljaidəa sawisoro kalkallo cədəna.

¹⁵ Ruhu Alayedə ye andiro kəla adəyen sheda saddi. Tiye:

¹⁶ «Akko aman ngawo yim anien tayi-a ndəmmiyedə, yeno Kəmandeye, wadawani kar-wunjaro yakkəkki, hangalnja yen ruwunəkki,»[†] wuljənaye ngawon,

¹⁷ koro walde: «Biwuwanja-a nandiwinja-aa gadero tangəkkiwawo.»[†]

¹⁸ Gawara aniye tədənadə, sadaa biwu nangaro gadero tədiwawo.

SEMO KASTA-A KARWURO DUNO NJO-A

¹⁹ To, kəramiya, bu Isayen jawal duwon ridu bawoaro na jauro darajaaro ngawoyedəa fandiyena,

²⁰ wotte jawal bərin ro fandoye juwayen maananju tiyinjuyen andiro fərəmsaana,

²¹ koro riman kura fuwuma jama Alaye yea taiyena.

²² Adə nangaro karwu tiloan, kambərse tartippan, karwu ye bulan jəjərjane hal di-win tayirdənalan, tiyi ye ingi tayir tuljənalan karənniyo!

---

† **10:16 10.16** Iri 31.33   † **10:17 10.17** Iri 31.34

23 Ti wadu ngojənadə amannadəro, njasarai təmandeyedəa dunoaro taiyo,

24 koro kattendero kissiyiyo, kərawo-a kida ngəla ngəla-a dioro koworiniyo!

25 Bare ada am laaye gairo captundedəa kolliyende, amma kattendero duno yiyo, masam-manno yimdə* karəndu cədi ruwidəro.

26 Awoa nodu jiredəyea fandiyena ngawon rawonden biwu diyea, bu fida biwuwa nangaro gaderō bawo,

27 sai wowom jauro riduye ye, kannu jau kəladowa Alayea juwui ye guredu.

28 Kam Attaura Nawi Musaya wa jənamadə kəla mana shedama yindi bi yakkuyen kanjimarı cuwandənnin nui.

29 To, kam Tada Alayea ruje bu amanne tiyen tayirro waljənadəa tayir gəniro ngoje Ruhu serredəa rajənamadə, wowom jiri fi todəa nandiwin kojəna tiro gənajagaiya jussənaro təmanuw?

30 Awoa ti duwon: «Wowom gənaduwudə kakke, wuma rəmbəkki,»† koro: «Kəmande jamanjua sharaji,»† cənnadəa noniyena.

31 Mukko Ala Kəndəgaimayero ngawodə awo jauro riduye.

32 Jaman caye, sa duwon ngawo karwundo wassənayen bone yawe lawala kuralan ned-duwwadəa tangowo,

33 sa laan fuwu jamayen curo rudu-a basari-ayen dəgawwa, sa laan koro am tayiro adəgai caddənaro kəldəgəwwa.

* **10:25 10.25 yimdə** - Kiyama. † **10:30 10.30 SK 32.35** † **10:30 10.30** SK 32.36

³⁴ Awoa kosowua njunonuwua, kəndando mowo ye karwukəjialan kasadduwua, nayi kəlando kənda tia kojəna ye, sawisoro tussi ye tawwadəa nonuwua nangaro.

³⁵ To, adə nangaro bare tabbattuwundodəa kolluwwi, tin mukowa jauro fanduwi.

³⁶ Nettulan məradundoa, ngainin, awo Ala cəraanadəa diwwaye ngawon, awo waduro ngojənadəa fanduwi.

³⁷ «Gana jəm cədiya, ti fuwun isimadə tussiwawo isi.

³⁸ Koro jiremanidə kambərseyen roa dəgai, amma ngaworo waldia, roni kəjinju fanjiwawo.»[†]

³⁹ Andidə tayi ngaworo waldane faccagaidəye gəni, tayi kambərselan njəkkawo cawandidəye.

11

Kambərse

¹ Kambərsedə, tima awo təmadənadəa tabbatto ngodu, awowa taruiyawodəa tartippo kasattu.

² Tilan kaariyande shedə ngəla Alayen cawandəna.

³ Kambərselan andi ye dunia mana Alayen alaktəna, wotte awo turuidə awo turuiyawolan tədənaro asuyeiyə.

⁴ Kambərselan Nawi Haabila sadaa duwon Kaabilayedəa kojənaa Alaro kikkudo. Kambərsenju nangaro tia jiremaro ngojane shedə ngəla kiwando, Ala kənjonjudəa

---

† **10:38 10.37-38** Hab 2.3-4

ardijənadəro. Koro ti nunama, kambərsenju nangaro koro yaye mana cədi.*

⁵ Kambərsenju nangaro Nawi Idərisa bare karmo curunniro tia samero sapkera, daji tuwandənni, Ala tia sapcəna nangaro. Awoa kawu saptunjudəro, Ala tia ardijənaro sheda-jana.

⁶ Kambərse bawoan ardidu Alayea fandodə yojiwawo, awoa kam Alaa karənjidə dole Ala mbeji ye, maduwunjuro mukowa ci yedəa kasacco.

⁷ Kambərselan Nawi Nuhu sa Ala tiro kəla awowa kua yaye taruiwawayen gala cinadən Ala ridalan am fannjuya njəkkaworo maara dabbaryeno. Ngainin duniaro wowom gənajiyə warasama nanjire duwon kambərselan tuwan-didəyero walyeno.

⁸ Kambərselan Nawi Ibrahim, sa Ala tia na warasajidəro leduro bowojənadən, Alaa giya, koro na lejimaa nojənni yaye, leyeno.

⁹ Kambərselan cidi wadudəyelan sikudo gai napkeno, koro curo leimawayen Isaku-a Yakuba-a rokko warasawu wadu faldəyeman kasarga,

¹⁰ awoa bərni fərdua duwon kurdumanju-a tandomanju-a Ala wodəa karwunju gureji.

¹¹ Kambərselan Saratu kəlanju, ti duwon cambiawo ye, jauro kəmurjojəna yedə, kaduwu cuwandiro walyeno, dalilnjudə ti wadu ngojənadəa amannaro ngojəna nangaro.

¹² Adə nangaro kam fallen, ti koro nuna gai,

---

* **11:4 11.4** *kambərsenju nangaro koro yaye mana cədi* - Nawi Haabila nuna yaye, kambərseyen awo Ala cəraanadəa cəde shəda ngəla na Alayen kiwando. Ngainin shədanju mana saddi.

kaduwu sillowuwa sameye ngəwu gai, koro sim cidi kesa ci tekuyen komdiwawo gai kesambo.

¹³ Am ani samma awo wadudəye cawandənnin kambərsenjaa sanuna, amma awodəa kuruwuyen carune kəji fanjana ye, tayi kəlanja dunian kusotto-a sikudo-aro kasaccana ye.

¹⁴ Awoa am ngai manajaidə lardu gade kaanja majairo fəlejai.

¹⁵ Lardu koljanadəa takcairo walyenoa, ca dama walduye cawandəna,

¹⁶ amma cuju adəyero lardu ngalwo, wotte sameyero karwunja casakkəna. Adə nangaro Aladə tia Alanjalan bowojaidəa nangujiwawo, awoa tayiro bərni laa dabbarjəgəna.

¹⁷ Kambərselan Nawi Ibrahim, sa Ala tia jarapcənadən, Isakua bu fidaro kaino. Ti wadudəa cuwandənadə tadanju tok tilodəa cina,

¹⁸ ti duwon kəlanjun Alaye: «Am Isakuyen tasambidəmaa kaduwunəmlan bowojai,»[†] cənnadə.

¹⁹ Ibrahimdə na Alayen kənduwo am karmolaman sangoye mbejiro təmayeno, koro misal gainin tadanjudəa ngainin kiwando.

²⁰ Kambərselan Isaku Yakuba-a Yesawu-aro kəla awowa fuwun isaiyen barga dəpkeyeno.

²¹ Kambərselan Yakuba sa no cədidən ci kanjuyero njutkadaan Alaro ambəcciyə tada Isuwuye fi yayero barga dəpkeyeno.

²² Kambərselan Isuwu kawunju njero cədidən kəla luwo Israyilawuyen jandeje wada kəla sillawanjuyen kaino.

---

† 11:18 11.18 Bad 21.12

²³ Kambərselan, sa Nawi Musa tambənadən, yanju-a bawanju-a tia shawaro carune wada maiyedəa rijannin kəndawu yakkuro tia gərayera.

²⁴ Kambərselan Nawi Musa sa wurajənadən tia tada fero Fira'aunayelan bowojaidəa waje

²⁵ kəji fanda biwuye tussiwawo yayero jama Alaye-a rokko bone nja kəreyeno.

²⁶ Simnju mukowadəro fijəgəna nangaro, rudu duwon kəla Almasiwuyen canadəa arsiyi Masar-rero tamanna woro ngoyeno.

²⁷ Kambərselan gərgadu maiye rijənnin Masarnin kiluwo, koro ti turuiwawodəa curuna gairo dunoaro dayeno.

²⁸ Kambərselan sala Burodi Yis bawoadə-a bu jəjərdadə-a kido, bare siduwuma tadawa karunjadəa lejənniro.

²⁹ Kambərselan jamadə Bərəm Maliyayedəa cidi ngamdu gai rejane koyerə, amma Masarwu ngai dio mayeranniya, tayia ingi giwo.

³⁰ Kambərse nangaro jamadə kawu tulurro bərni Jerikoyea dirijanaye ngawon, garu Jerikoyedə wurgada.

³¹ Kambərselan Rahab jawardə sisiduwudəa kalewan kapcəgəna, ganambuwu-a rokko sidəgənni.

³² To, awi koro wulləkki? Ca mana kəla Gidiyon, Barak, Samson, Japta, Mai Dauda, Samaila, nawiya soyen dikkənaa, dama fandəkkiwawo.

³³ Kambərselan tayidə larduwaan kəriwun gewo, shara kamgera, waduwaa kewando, ci ngambayea jakkera,

³⁴ kënduwo kannuyea samgeyera, timi kashagarrero kayera, dunonambunjan dunoaro walyera, kériwun nankwa kedo, kewuwa kériwuye larduwa gadeyea duyera.

³⁵ Kamuwa amnja sanuna karmolan roaro cijanadæa tayiro kalakker. Am laa ajawu kura kesa, karmolan cija ro ngalwo cawandoro afu fando wayera.

³⁶ Laa yero rudu fèlejagane kirwon jajaryera, koro tayia sàrgalan tujane kosoro kesakko.

³⁷ Tayiro dongur kauye gègèpkeyera, tayia yindiro kamgera, kashagarlan roro keyeso, karawi dimiye-a kaniye-a luwadaa fofomgera, lambi-a jèktu-an kasarga, tayia basaryera.

³⁸ Duniadæma tayia roduro tinni, kalangasa so, kau kuruwu so, kul kauye so, bëlaa cidiye solan bambaramgera.

³⁹ Tayi ani samma kambërsenjayen sheda ngëla cawandæna, amma awo Ala tayiro waduro ngojègènædæa cawandænni,

⁴⁰ Ala andiro awo laa ngalwo dabbarsaana nangaro, ngainin andi bawolan naptu kalkaldæa najagaiwawo.

12

Isa kambërsendeye fèrdunju ye, kalkaldu-manju ye

¹ Adæ nangaro, shedawu kada kadami andia dirisane këlsanadæ, andi ye takkal samma-a biwu budulan andia sadai-a waniyo, nettulan ngèrèm andiro gènasaanadæa diyo,

² simnde Isa tima kambərsendeye ferdunju ye, kalkaldumanju yedero figəiyo, ti duwon karwukəji fuwunjun gənaada nangaro kəska karmoyedəa necce nangunjudəa awimaro ngojənnin kəmboram kuris kərmaiye Alayen napcənadə.

Bare təma kolluwwi!

³ Bare yimbaruwe təma kolluwwiro, ti duwon mukko biwuwyen nankəlado canadəa tangowo.

⁴ Məldundo kəla biwuyen koro yaye har bundo fiduro cadənni.

⁵ Koro mana duno njoma nayiro tadawa gairo njaddənadəa ngessuwwa: «Tadani, bare njərgaro Kəmandeye kəskero ngonəmmi, koro niro njəkkadiya, bare təma kolləmmi.

⁶ Awoa Kəmande kam cəraanadəa cərgarı, koro kam fi yaye tadanjuro cəmoyidəa kowoji.»[†]

⁷ Njərgarodəa neddowo, Ala tadaowanju gairo njadai. Tada fi gəle bawanju tia cərgariyawodə?

⁸ Njərgaro duwon wundu yaye tilan nuwanjuadə nandon bawoa, nayidə tadawa gəni, ngəriwuwa.

⁹ Koro bawawande sasambənaye andia cərgarsane tayia bərsəmmiyenadə, balle Bawa ruhuwayedəro daunde kolgəiye ro fandiye, gəna?

¹⁰ Tayidə andia kawu ganaro jiri ngəlaro caruna gainin cərgarsana, amma Ala faidanderō cərgarsai, nuwande nantayirnjun fandiyoro.

---

† 12:6 12.5-6 Kar 3.11-12

¹¹ Njaṛgaro samma sanjun kəji gəni, kutturo turui, amma ngawo adəyen tayi tilan alam-gadadəye nuwanjadə nanlewa so, nanjire so.

¹² Adə nangaro mukkondo cəmbarəna-a ngurumngurumndo duno bawoa-a dunoaro dewo.[†]

¹³ Koro sindoro jawal cəkko yiddowo, ngainin ngurdiiyidə jau fanjiwawo, cujunjuro ngaji.

Bare ser Alayea wanuwwi!

¹⁴ Am samma-a naptu nanlewaye dio-a nantayir-a manowo, awoa nantayirdə bawoa, wunduma Kəmandea curuiwawo.

¹⁵ Hangal gənanowo, bare wundumaro ser Alaye fando tiyerənni, bare karwukutta fima cije suwolje tilan am kada tayir gəniro waljanni,

¹⁶ bare wunduma kənjənama bi tayirnambuma Yesawu gairo waljənni, ti duwon masəna tiloro warasanju nankaruye cəladənadə.

¹⁷ Nonuwwadə gai, darye, sa bargadəa warasaduro mayenniya, tia wayera. Simaloan majima, dama təmduye cuwandənni.

¹⁸ Nayidə awo rakce lediro gəni kadiw,* bi kannu jau fit so, duwu cələm pət so, nurnambu so, keyera kura so,

¹⁹ nuktu kangadiye so, kowo manaye so, kowo duwon am fanjane bare tayiro mana tərganniro lowojanadə.

[†] **12:12 12.12** Ish 35.3   * **12:18 12.18** *nayidə awo rakce lediro gəni kadiw* - Kannu, duwu, keyera, kangadi, kowo. Awo riduye ani shedawa aman caye, wotte aman wadaye; NL 19-20 mane. Awo kəji kəjidə shedawa aman bərinne, wotte aman serre; aya 22-24 mane.

20 Ai, wowom adəa rakcane mərjanni: «Ləmanma kau kuruwudəa lejia, dongur kauye gəgəptalan roro ceyesi,»[†]

21 koro awo fəledənadə jaumaro riduye, har Nawi Musaye: «Karwukam sədane lolokki,»[†] yeno.

22 Amma nayidə kau kuruwu Siyonnero, wotte bərni Ala Kəndəgaimaye, Jerujalem sameyero isuwwa, koro malaiyawa kada kadami-a ngəməri-a

23 cammo jama karuye cunja samelan ruwuudadə-a Ala alkali am sammaye-a ruhuwa am jirewuye kalkallo kalaktana-a

24 na Isa soloma aman bərinne-a bu jəjərgada duwon bu Haabilayea faidan kojənadə-aro isuwwa.[†]

25 Hangal gənanowo, ti mana cədidəa bare wanuwvi. Tayi duwon ti dunian səmonja kassənاما wajanadə kajanni adə, ti samelan səmonde kassənamadəa waniyea, ndayin gəle kaniye?

26 Sadən kowonju cidiidəa jəjəkkeno, amma kərma wadu ngoje: «Fallo koro cidi runjumaa gəni, same yea jəjəngəkki,»[†] cənna.

27 Mana adə: «Fallo koro,» maananjudə awowa jəjəkkadadəa baworo dio, wotte awowa alakkada, ngainin awowa jəjəktaiwawodə dasayi.

[†] **12:20 12.20** NL 19.12-13   [†] **12:21 12.21** SK 9.19   [†] **12:24**

12.24 na Isa soloma aman bərinne isuwwa - Kawuri kajidə isəna nangaro, ridu gadero bawo.   [†] **12:26 12.26** Hag 2.6

²⁸ Adə nangaro, kérmai jéjéktiwawo fandiye-nadə, Alaa wuseniyo, jiri ardijidən jauro darajaa-a ridua-alan tiro ambətkəiyo,

²⁹ «awoa Alandedə kannu juwui-a kal wo.»[†]

13

Kida na Alayen ardiyada

¹ Kérawo nanyaanayen dəgaiwo.

² Bare kusottowaa sosadu kolluwwi, adəa diolan am laa nojannin malaiyawaa fannjan casaana.

³ Am kosolan dasaanadəa tangowo, nayi ye tayi-a rokko kosolan dəgawwa gairo, koro am basardanadə yea tangowo, nayi ye basari yawwa gairo.

⁴ Larusadəro wundu yaye daraja co, koro bare wunduma aman larusaye juwunni, Ala janewu-a kənjənawu-aro shara cəddi nangaro.

⁵ Hal kunguna rawoyerō kadənowo, kəla awo tawwayen danowo, awoa Ala kəlanjuye: «Təmmaro nia kolnjəkkiwawo, təmmaro nia wanjəkkiwawo,»[†] yeno.

⁶ Adə nangaro ridu bawoaro andiye: «Kəmandedə tima banamani wo, awima rikkiwawo. Kamdə awi wuro səddi?»[†] niye.

⁷ Fuuwundo nayiro mana Alaye wulnjaanadəa tangowo. Njeroram naptunjaya wunowo, kambərsenja gaiwo.

⁸ Isa Almasiwudə bikka ye, ku ye, har abadaro faldiwawo.

---

† 12:29 12.29 SK 4.24   † 13:5 13.5 SK 31.6   † 13:6 13.6 Jaw 118.6-7

⁹ Bare kolluwe alamdu gade jiri jiri nayia jawallan njattuluwunni. Karwudə kəmbo bosolan gəni, serlan dunoajima ngəla wo. Ai, ada kəmbosoyedə am duwon tayia jagaimasodəro faidajagaiwawo.

¹⁰ Andidə laya duwaduram taiyena, tayi duwon leima Ala-a tadoramnin kida cadiðə amari tia boye cadanni.

¹¹ Ləmanna duwon ɻiman kura bunja fije na jauro darajaadəro biwu nangaro cuwudidə, danja ngawo bəlayen kannun warjai.

¹² Adə nangaro Isa ye jamadəa bunju kəlanjuyen tayirro kalakturo ngawo bəlayen* bone kiano.

¹³ To, luwiyo tia ngawo bəlayen nagəiyo, rudu canadəa yaiyo.

¹⁴ Awoa dunia adən bərni har sawisoro dəgai taiyende, amma bərni fuwun isidəa maniye.

¹⁵ Adə nangaro tiyen Alaro sadaa njungoroye sawisoro yiddiyo, wotte cinden cunju kasaddiyo, tiro daraja yiyo.

¹⁶ Bare nanngəla-a nankəre-a dio kolluwvi, sadaa jiri aniyə Ala kəjinja fanji.

¹⁷ Fuuwundoro dau kolgənowo, tayia gaiwo, am tayia cawori gairo rondo cariwi. Karwu kəjia cado, njəmjajalan gəni, adə nayiro faidanjagaiwawo nangaro.

¹⁸ Andiro moduwa saddowo. Karwunden səriwu bawoa noniyena, naptunde samman kalkal dio rayiye.

¹⁹ Nayia lowonjakki, duwan nandoro waldəkke isəkkiro moduwa dewo.

---

* ^{13:12 13.12} *ngawo bəlayen* - Deya Jerujalemben.

LEWA DARYEYE

²⁰ Ala nanlewaye, ti duwon bu aman sawisojen Kəmande Isa Səni Kura dimiyayedəa karmolan cəsangənadə,

²¹ rawonju deworo nayia awo ngəla sammalan dabbarnja, koro andilan awo tiro ardiduye Isa Almasiwuyen cəddo. Tiro har abadaro daraja tio! Amin.

²² Kəramiya, nayia lowonjakki, mana karwuro duno njoye adəa kasaddowo, nayiro kalma ganan ruwunjagakkəna nangaro.

²³ Nonowo, kəraminde Timotia kosolan koljana. Tussənnin isia, ti-a rokko nayia njaruiye.

²⁴ Fuuwundo samma-a muminna samma-aa lewanowo. Kəramiyande lardu Italiyayedə nayia lewanjai.

²⁵ Ser Alaye nayi sammalan dəga!

Kanuri Manga NT Translation

Kanuri, Manga: Manga Kanuri Translation (Portions)

copyright © 2018-2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kanuri, Manga)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files
dated 6 May 2025

c9559a71-f08b-5c68-a545-05813d16a08e